

Protokoll mellom Statnett og Norsk Industri

Fastsettelse av tariffsatser for transmisjonsnettet for 2022

Bakgrunn

Statnett SF er som operatør av transmisjonsnettet ansvarlig for utforming av og vedtak om tariffene gjeldende for transmisjonsnettet. Norsk Industri er gjennom egen samarbeidsavtale gitt drøftingsrett med hensyn til utforming av tariffene i transmisjonsnettet.

Statnett SF og Norsk Industri gjennomgikk i møte den 28.5.2021 grunnlaget for beregning av tariffene for transmisjonsnettet for 2022. Tabellen under viser en oversikt over tallgrunnlaget som ligger til grunn for tariffene for 2022, samt oversikt som viser regnskap 2020 og prognose for 2021.

	2020	2021	2022
<u>Regulert inntekt</u>			
Tillatt inntekt	9 080	9 670	10 094
IR nettap	291	802	783
Tillatt inntekt - inkl tap	9 371	10 472	10 877
<u>Variable inntekter</u>			
Flaskehalsinntekter	2 408	1 900	3 000
Energiledd	247	762	744
Andre inntekter	68	250	250
Variable inntekter	2 723	2 912	3 994
<u>Faste tariffledd</u>			
Produsenter	1 551	1 637	1 780
Produsenter - påslag systemdrift	67	205	209
Alminnelig forbruk	5 159	3 924	4 468
Stort forbruk	640	584	646
Fleksibelt forbruk	47	95	0
Faste tariffledd	7 481	6 446	7 103
Sum inntekter	10 204	9 358	11 097
Årets mer (+)/mindreinntekt(-)	833	-1 114	220
Saldo mer-/mindreinntekt	2020	2021	2022
Saldo MMI 1.1.	-597	235	-879
Årets resultat	833	-1 114	220
Saldo MMI 31.12	235	-879	-659

Nedenfor vises forslag til tariffsatser for 2022, samt for sammenlikningens skyld de satser som gjaldt for 2020 og 2021. Tariffsatser for forbruk for 2022 vil kunne endres ved vesentlige endringer i prognosene før endelig vedtak. Statnetts styre vil fatte vedtak om tariffen for 2022 i september 2021. Tariffene vil kunngjøres senest 1. oktober.

	<i>Enhet</i>	2020	2021	2022
Forbruk	kr/kW	393	300	325
Produksjon - fastledd	øre/kWh	1,16	1,20	1,28
Produksjon - påslag systemdrift	øre/kWh	0,05	0,15	0,15
Produksjon - innfasingstariff	øre/kWh	0,10	0,10	0,10
Fleksibelt forbruk - 15 min varsel	kr/kW	20	158	N/A
Fleksibelt forbruk - 2 t varsel	kr/kW	98	188	
Fleksibelt forbruk - 12 t varsel	kr/kW	197	225	
Fleksibelt forbruk - 15 min. maks 2t	kr/kW	295	263	
Reaktiv effekt - over 10 MVar	kr/kVar	40	40	40

***

Norsk Industri sine kommentarer til forslag til tariffsatser for 2022

Norsk Industri viser til at Statnett som tariffmodell for 2022 planlegger å benytte samme tariffmodell som anvendes for 2021 med unntak av at tariff for fleksibelt forbruk foreslås avvirket helt fra 2022.

Statnett tariffmodell for 2021 ble besluttet av Statnetts styre 18. juni 2020 etter at Statnett siden 2017 hadde utredet og besluttet ulike endringer i tariffmodellen for industrien. Flere tilnærminger, metoder og prinsipper ble vurdert, foreslått og endret eller trukket tilbake underveis i denne perioden. For industribedrifter medført dette høy usikkerhet om en sentral kostnadsfaktor. Statnetts endringer har for det meste etter Norsk Industris syn vært av vilkårlig karakter, noe som ikke ivaretar industriens behov for langsiktige og stabile rammebetingelser.

Statnetts endrede tariffing av industrien innebærer et betydelig økt kostnadsansvar for industrien og dermed en betydelig økning i industriens totale kostnader i transmisjonsnettet selv om enkelte fikk en bedret situasjon. Mens industrien i 2015 samlet betalte ca 200 MNOK i fastledd til transmisjonsnettet, anslås kostnaden i 2022 nå til å bli ca 650 MNOK. Statnett planlegger i tillegg betydelige investeringer i årene framover, og den samlede kostnaden for industrien vil derfor ytterligere øke med ca 25 prosent de neste årene og innebære en årlig kostnad på ca 800 MNOK dersom ikke tariffmodellen endres. Økningen beslaglegger dermed finansielle ressurser hos industrien som for eksempel alternativt kunne vært brukt direkte til tiltak og investeringer knyttet til videre utvikling og elektrifisering av industrien i Norge. Statnetts tariffing svekker industriens kostnadsposisjon i den globale konkurransen i de ulike industrimarkedene og kan føre til at investeringer flyttes ut av landet.

Statnetts planlagte tariffmodell for industrien for 2022 innebærer en 50% tariffreduksjon til store enkeltforbrukere med minimum 15 MW og 100 GWh/år. Statnett gir uttrykk for at tariffmodellen skal anvendes framover.

Norsk Industri mener det er grunnlag for å øke industriens tariffreduksjon ytterligere
Statnett og Norsk Industri er enige om at industriens store og stabile kraftuttak reduserer kostnadene i transmisjonsnettet, eksempelvis både kapital- og systemdriftskostnader. Statnett og Norsk Industri er imidlertid uenig om mulig differensiering som industribedriftene

kan innrømmes med utgangspunkt i disse kostnadsfordelene. Statnett uttaler at NVEs forskrift hindrer ytterligere tariffreduksjon. Norsk Industri er ikke enig i dette, men mener at tarifforskriften i så fall bør endres for å utnytte handlingsrommet i EØS regelverket fullt ut og etablere en industritariffløsning i Norge på linje med viktige land i EU, for eksempel Tyskland. Også viktig å legge til at en vesentlig del av industrien konkurrerer med industri utenfor Europa.

Statnetts styre har frihet til å beslutte justeringer virkning fra 2022. Norsk Industri vil sterkt oppfordre styret til å foreta de justeringer som foreslås nedenfor innenfor gjeldende forskrift.

Statnett har begrunnet en felles tariffreduksjon på 50 prosent for alle bedrifter med utgangspunkt i at industrien bidrar til lavere utbyggingskostnader enn annet forbruk (pr MW), å opprettholde langsiktig forsyningssikkerhet, å bedre utnyttelsen av nettet og lavere systemdriftskostnader. Nettet forsyningssikkerhet styrkes ved at stort enkeltforbruk gir en opsjonsverdi ved at forbruket kan reduseres ved behov, noe som bidrar positivt ved energi- og/eller effektknapphet eller andre anstrengte nettsituasjoner. Store enkeltforbrukere med sitt høye forbruksnivå og atypiske forbruksprofiler sammenliknet med alminnelig forbruk, innebærer videre at nettet samlet sett utnyttes på en bedre måte. For systemdriften vil store enkeltforbrukere med et høyt stabilt forbruk året rundt, i motsetning til alminnelig forsyning som normalt har lavt forbruk om sommeren og høyt om vinteren, dessuten være gunstig for stabil nettdrift og bidra til reduserte systemdriftskostnader. Stabilt forbruk gir lavere priser på regulerkraft og opprettholdelse av forbruk på sommeren sikrer at store kraftverk må produsere og dermed bidra med svingmasse i systemet.

Norsk Industri viser blant annet til Themas tallfesting av industriens bidrag til skalafordeler i nettet og lavere systemdriftskostnader. I tillegg viser Norsk Industri til at innføringen av anleggsbidrag i masket nett fra 2019 for industrien ved ønske om økt industriforbruk, som en form for direktebidrag til kostnadsgrunnlaget, bør tas høyde for i utformingen av tariffen for industrien gjennom økt tariffreduksjon. Størsteparten av alminnelig forsyning omfattes derfor ikke av reglene for anleggsbidrag. Statnetts tilnærming kan anses å utgjøre et brudd på kravet om ikke-diskriminering i tarifferingen av industrien sammenliknet med forbrukere innenfor alminnelig forsyning hvor forbruket er mindre enn 1 MW.

Norsk Industri mener det ut fra ovennevnte forhold er grunnlag for en tariffreduksjon på minimum 60 prosent for alle bedriftene som omfattes av Statnetts tariffmodell for industrien. Statnetts styre oppfordres derfor til å fatte en slik beslutning for tariffen for 2022. Subsidiært kan tariffreduksjon eventuelt differensieres noe mellom ulike bedrifter, fra minimum 50 prosent og til et noe høyere nivå for dem som bidrar med høyest nettnytte, basert på at industriens nettnytte påviselig er skalerbar med industribedriftenes bidrag til reduserte kapitalkostnader og systemdriftskostnader.

Norsk Industri viser nok en gang til at Tyskland og Frankrike definerer nettnytte på en måte som gir en tariffreduksjon godt over 50 prosent og opp mot 90 prosent for flere industribedrifter i disse landene. Norsk Industri mener det er kritikkverdig at Statnett ikke har vist reell vilje til å vurdere bruk av elementer i tariffmodellene i Tyskland og Frankrike, som begge er etterrettelige, objektive, ikke-diskriminerende, kvantitativt utformet og er i tråd med EUs regelverk. Dersom norsk regelverk anses som et hinder og begrensende innenfor EØS regelverket for å innføre slike tariffmodeller, bør norsk regelverk endres.

I lys av at Statnett uttaler at dagens forskrift hindrer ytterligere tariffreduksjon for industrien og industriens ønske om forutsigbarhet, har Norsk Industri utarbeidet et forslag til endring av tarifforskriften som kan bedre tariffvilkårene for industrien i transmisjonsnettet og i de regionale nettene. Målet er å gi industrien mer kostnadsriktige og forutsigbare tariffen, samtidig som at industriens bidrag til nettnytte og kostnadsreduksjoner skal hensyntas. Forslaget er et grunnlag for videre dialog med myndighetene, Statnett og andre

nettselskaper om framtidige regler for tariffing av industrien. Vi har oppfordret Olje- og energidepartementet til å starte opp et slikt forskriftsarbeid, og vi vil også oppfordre Statnett til å bidra til et slikt arbeid.

Statnett bør derfor etablere en klar målsetting og plan for å legge til rette for økt verdiskaping fra og økt elektrifisering i klimavennlig industri i Norge. Den langsiktige usikkerheten for norsk industri og global konkurranse understreker dette behovet. Statnett har så langt kommunisert ønske om å sikre stabil tariff for alminnelig forsyning samtidig som at EU regulering hindrer økt belastning av kraftproduksjon tilknyttet transmisjonsnettet, med andre ord blir industrien residualgruppen ved eventuelle økte nettkostnader hos Statnett. Norsk Industris syn er at framtidig kostnadsansvar på nivå med nivået i 2018 for industrien kun har marginal innvirkning på alminnelig forsynings samlede nettkostnader og vil dermed heller ikke påvirke ulike nettkunders ønske om fortsatt nettilknytning.

Når Statnett øker sin nettkapital fra ca. 20 til ca. 90 mrd. kroner over få år, innebærer endringen i tariffmodell en markant økning i risiko og svekkelse av rammevilkår for norsk fastlandsindustri. Usikkerhet knyttet til utvikling i flaskehalsinntekter og NVE rente synliggjør risikoen, noe for eksempel endringene og usikkerheten rundt flaskehalsinntektene for 2020 og 2021 illustrerer tydelig, selv om endringene denne gang gikk i forbrukernes favør. Økningen i risiko forsterkes av at den ikke kan reduseres gjennom vanlige virkemidler for risikohåndtering.

Norsk Industri viser til at klagen fra Celsa på tariffmodellen fra 2015-2018 fortsatt er til behandling i ESA. Norsk Industri mener at klagesaken ikke hindrer Statnett i å beslutte en tariffmodell med minimum 60 prosent tariffreduksjon selv om klagen ikke er avklart.

Statnetts begrunnelse for ny tariffmodell legger til rette for en gjennomgående tariff for industri uavhengig av tilknytningsnivå med tilsvarende begrunnelse. Det er positivt, og Norsk Industri oppfordrer Statnett sterkt til å bidra til en regulering og praksis for gjennomgående tariffing av industri i underliggende nett. Industribedrifter tilknyttet underliggende nett får med dagens regime et ytterligere kostnadspådrag og risikoelement.

Tariffingen av fleksibelt forbruk bør fortsette

Norsk Industri er uenig i at tariffen for fleksibelt forbruk skal avvikles helt fra 2022, slik Statnett nå legger opp til. Eventuell avvikling kan ikke vurderes før det foreligger reelle markedsalternativer for industrien og øvrige deltakere i ordningen. Per i dag finnes ikke slike markedsløsninger for storparten av produktene i tariffordningen. Tariff for fleksibelt forbruk bør derfor videreføres med rabatter på samme nivå som i 2020.

Det vil være svært uheldig om Statnett faser ut den særskilte tariffen for dette forbruket før markedsløsningene er på plass. Dette fordi en slik for tidlig utfasing av ordningen i praksis vil føre til bortfall av eksisterende fleksibelt forbruk i nettet, samt skape stor usikkerhet rundt rammebetingelsene for nye investeringer i fleksibelt forbruk. Klimagassutslippene vil øke som følge av at det blir mindre attraktivt for industrien å bruke den fornybare norske kraften i industrianlegg som kan velge og veksle mellom ulike energikilder.

Industrien er positiv til og imøteser utviklingen av markedsbaserte alternativer til ordningen for fleksibelt forbruk, eksempelvis ved initiativer som Nodes. Samtidig må vi konstatere at utviklingen av slike markedsalternativer ennå er i en tidlig fase og dermed ikke representerer et reelt og fullverdig alternativ for industrien.

Arbeidet framover

Norsk Industri mener at Statnett ikke utnytter handlingsrommet i EØS regelverket fullt ut med sin tariffmodell for store forbrukere. Å utnytte handlingsrommet er vesentlig for å sikre best mulige konkurransevilkår for industrivirksomhet i Norge, noe også Statnett bør bidra til.

Norsk Industri oppfordrer Statnett til å øke tariffreduksjonen for industrien fra og med 2022. Dersom Statnett mener at en økt tariffreduksjon krever endring av NVEs tarifforskrift, oppfordres Statnett til overfor myndighetene og andre å arbeide aktivt for at tarifforskriften endres slik at EØS regelverket utnyttes fullt ut i tarifferingen av industrien.

Oslo, 28. juni 2021

For Statnett SF

For Norsk Industri

Stein Øvstebø
Leder, Infrastrukturutvalget